YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

2026-YIL
IYUN/6-SON, I-QISM

ISSN: 2992-8982
https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 2026-yil, iyun.

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor Genera's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:
""Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMINING ZAMONAVIY HOLATI VA UNING BARQARORLIK KO'RSATKICHLARI 18
Nazarov G'ayrat Xayrullayevich
YUKLARNI TASHISHDA ZARURIY TRANSPORT XUJJATLARI 22
Ne'matov Husniddin Alijon o'g'li
SURXONDARYO VILOYATI HUDUDLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA MOLIYAVIY IMTIYOZ VA PREFERENSIYALARNI SAMARALI QO'LLASH YO'NALISHLARI 27
Otamurodova Dildora Abdukrimovna
GLOBAL BEQARORLIK SHAROITIDA MILLIY IQTISODIYOTNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MODELLARI 32
Saidnazarova Odinabonu Saidolim qizi
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ИССЛЕДОВАНИЙ В ОБЛАСТИ УЧЕТА И АУДИТА ФИНАНСОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ 37
Пулатова Мадина Бейсеновна
Табаев Азамат Зарипбаевич
MAJBURIYATMI YOKI MAJBURIY RISK? MOLIYAVIY MAJBURIYATLAR KONSEPTUAL ASOSLARINING IQTISODIY TABIATI VA ZAMONAVIY TALQINLARI 42
Palvanov Xusniddin Bekimmatovich
ПРИНЦИПЫ И МЕТОДЫ УЧЕТА ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ В СИСТЕМЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ 47
Пу Кебин
TRANSPORT XIZMATLARI SIFATINI BARQARORLIK NUQTAYI NAZARIDAN O'RGANISH METODOLOGIYASI 51
Xodjaniyazov Elbek Sardorovich
VILOYAT SANOAT KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI KO'P OMILLI EMPIRIK MODELLAR ASOSIDA TAHLIL QILISH VA PROGNOZLASH (Qashqadaryo viloyati misolida) 57
Avazova Nafisa Namazovna
SANOAT KORXONALARI SHOVQINI VA ATMOSFERA CHIQINDILARINING TURAR-JOY HUDUDLARI EKOLOGIYASIGA TA'SIRINI KAMAYTIRISH CHORALARI 61
Saparova Shohida Abduvaliyevna
SANOAT SHOVQINI VA ATMOSFERA IFLOSLANISHINING SHAHAR TURAR JOY HUDUDLARI VA EKOLOGIYASIGA TASIRINI O'RGANISH 65
Shaxyusupova Nilufar Erkin qizi
BARQAROR SHAHAR RIVOJLANISHIDA SANOAT OQOVA SUVLARINI BIOLOGIK TOZALASH TEXNOLOGIYALARINING ROLI 69
Tursunova Aziza Asrorovna
SHAHAR EKOLOGIK MUHITIGA SANOAT KORXONALARINING TA'SIRINI BAHOLASH 75
Imomnazarov Farrux Saibjabbor o'g'li
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TAHLILI 78
Xusanova Zulfiya Raxmatullayevna
KORXONALARDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 87
No'monjonova Muazzam Mahbubjon qizi
SOLIQ TIZIMIDA SOLIQ RISKINI BAHOLASH USLUBIYOTI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 93
Nasimov Ravshanjon Azimovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

KICHIK VA O‘RTA BIZNES SUBYEKTLARINI RAQAMLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI 100
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna
THE IMPACT OF DIGITAL LITERACY ON LABOR PRODUCTIVITY IN UZBEKISTAN’S SERVICE SECTOR: A REGRESSION ANALYSIS........ 106
Ismoilov Elyorjon Makhamadali Ugli
Urinov Bobur Nasilloyevich
EKOLOGIK NIZOLARNI HAL ETISHDA SUD AMALIYOTINING O‘RNI VA AHAMIYATI........ 112
Gapparov Sarvar Xolmurodovich
ASOSIY FAOLIYAT XARAJATLARINING NAZARIY VA HUQUQIY ASOSLARI 116
Djumayeva Guzal Axtamovna
Yadgarova Madina Xasan qizi
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIDA BANK SOHASIDAGI KIBERJINOYATLAR: TAHLIL, TAHDID VA MUHOFAZA MEXANIZMLARI 120
Xudayarova Xurshida Abdunazarovna
ПРОБЕЛЫ В МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОМ РЕГУЛИРОВАНИИ СОВМЕСТНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ВОДНЫХ РЕСУРСОВ ТРАНСГРАНИЧНЫХ РЕК ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ (НА ПРИМЕРЕ БАССЕЙНА АРАЛЬСКОГО МОРЯ)........ 126
Тиллахуджаев Аббосхон
Дилфуза Шакирова
Мухамедалиева Сайёра
Ойбек Камилов
ALOQA XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING O‘RNI VA BAHOLASH USULLARI 139
Xazratov Abror Panjiyevich
STRATEGIC HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES........ 146
Sultonboyeva Munira Bahodirovna
Sultanova Kamila Muktorali Kizi
TIJORAT BANKLARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARI........ 154
Toshimov Azizbek Hakimovich
Nomozov G‘ofur Abdusalomovich
DAVLAT BUDJETI XARAJATLARINING ASOSIY YO‘NALISHLARI: STRUKTURAVIY TRANSFORMATSIYA VA SAMARADORLIKNI BAHOLASH 158
Izbosarov Bobur Baxriddinovich
Umirov Sherzod Baxriddinovich
INTEGRATION OF TRADE MARKETING AND E-COMMERCE: COMBINING ONLINE AND OFFLINE SALES CHANNELS 162
Mamatkulova Shoira Jalolovna
AHOLIGA SAVDO XIZMATLARI KO‘RSATISH SOHASINI RAQAMLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH........ 168
Qodirov Farrux Ergash o‘g‘li
Jurayev Suxrobjon Saloxiddin o‘g‘li
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МАРКЕТИНГОВЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ В МАРКЕТИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ........ 177
Маматкулова Шоира Джалоловна
РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ЛОГИСТИКИ В РАЗВИТИИ КОММЕРЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ТОРГОВЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ........ 184
Маматкулова Шоира Джалоловна

SUN'IY INTELLEKT VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BANK SOHASIDA INTEGRATSIYASI XUSUSIYATLARI VA TAHLILI 191
Jurayeva Sevara Zakirovna

INNOVATSION IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISHNING MEHNAT BOZORIGA TA'SIRLARINI BAHOLASH MASALALARI 197
Tursunboyev Umarbek

БАНК ТИЗИМИ БАРҚАРОРГИНИ ТАЪМИНЛАШ ВОСИТАЛАРИ ВА УСУЛЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ 213
Ж.О.Баходиров

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

БАНК ТИЗИМИ БАРҚАРОРГИНИ ТАЪМИНЛАШ ВОСИТАЛАРИ ВА УСУЛЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

ТДИУ мустақил изланувчиси
Ж.О.Баходиров

Аннотация: Ушбу мақолада трансформация жараёнида мамлакатимиз тижорат банклари ликвидлигини таъминлаш воситалари ва усулларини такомиллаштириш асосида хизмат кўрсатиш самарадорлигини ошириш йўллари, банк ликвидлигининг моҳияти, ривожланиш тарихи ҳамда банк ликвидлигини ривожлантириш истиқболларини такомиллаштириш ҳақида сўз боради. Хусусан, мақолада банк ликвидлигини таъминлаш воситалари ва усулларини жорий этиш асосида банклар фаолияти самарадорлигини оширишдаги мавжуд муаммолар ҳамда уларни бартараф этиш бўйича муаллиф тавсиявий ёндашувлари ва таклифлари келтирилган.

Калит сўзлар:, тижорат банки, банк ликвидлиги, ликвидлик, инновация, банк хизматлари, самарадорлик, инновацион хизматлар, янги хизмат турлари

Аннотация: в данной статье будет рассказано о путях повышения эффективности предоставляемых услуг, сущности банковской ликвидности, истории развития и перспективах развития банковской ликвидности на основе совершенствования средств и методов обеспечения ликвидности коммерческих банков нашей страны в процессе трансформации. В частности, в статье представлены существующие проблемы в повышении эффективности банковской деятельности на основе внедрения инструментов и методов обеспечения банковской ликвидности, а также авторские рекомендательные подходы и предложения по их устранению.

Ключевые слова: коммерческий банк, ликвидность банка, ликвидность ликвидности, инновации, банковские услуги, эффективность, инновационные услуги, новые виды услуг

Abstract: This article will discuss ways to enhance the efficiency of services provided, the significance of bank liquidity, the historical development and future prospects of bank liquidity through improved means and methods for maintaining the liquidity of commercial banks in our country during the transformation process. Specifically, the article will present existing challenges in enhancing the efficiency of banking operations through the implementation of tools and techniques to ensure bank liquidity. Additionally, the author will offer recommendations and suggestions for addressing these challenges.

Keywords: commercial bank, bank liquidity, innovative services, efficiency, new types of services

КИРИШ

Тижорат банкларининг ликвидлилик даражасини объектив баҳолаш ва уни самарали бошқариш учун тўловларни тезкор амалга ошириш, депозит ҳисобварақлардан пул эгаларига маблағларни қайтариш, мажбуриятларнинг бажарилишини ўз вақтида йўқотишларсиз таъминлаш тақозо этилади. Бунда ликвидлиликни мустаҳкамлашнинг воситалари ва усулларини жорий этиш зарурияти бошқариш усулларини танлаб олишда муҳим аҳамият касб этади. Бу эса ўз навбатида субъектнинг бевосита объектга қай даражада таъсир кўрсатишидан келиб чиқади.

Ҳозирда аксарият хорижий мамлакатлар банк тизимида инқирознинг салмоғи сезиларли даражада ортиб бормоқда. Хусусан, бундай салбий тенденциялар Греция, Ирландия, Португалия, Испания, Кипр каби мамлакатлар банк тизимида жиддий муаммоларни келтириб чиқармоқда [1]. Бу эса, мамлакат банк тизимининг ликвидлилик даражасини мустаҳкамлаш учун, аввало, пул бозорини шакллантириш, муддатли барқарор ресурс базасини мустаҳкамлаш, банк активлари сифатини ошириш, банк ва филиалларнинг вакиллик ҳисобварақларида маблағлар етишмаслигини молиявий ресурслар билан таъминлаш, юқори ликвидли қимматли қоғозларга йўналтирилган инвестициялар улушини кўпайтириш, банкларга бўлган ишончни ошириш, банклар ўртасида рақобатбардошликни кучайтириш зарурлигини кўрсатади.

Ўзбекистонда жадал иқтисодий ислоҳотлар шароитида банк тизими ликвидлилик даражасини қўллаб-қувватлаш ва унинг барқарорлигини таъминлаш борасида кенг қамровли ишлар олиб борилмоқда. Банк тизимини ривожлантириш, жумладан, унинг ҳуқуқий асослари ҳамда инфратузил-масини такомиллаштириш, инвестицияларни самарали жалб қилиш, юқори ликвидли қимматли

қоғозларга йўналтирилувчи инвестициялар улушини кўпайтириш, узоқ муддатли ресурслар танқислиги шароитида қисқа муддатли ресурслар ортиқчалигини трансформациялаш, банкларнинг депозит базасида муддатли ва жамғарма депозитлар салмоғини ошириш, муддати ўтган ва муаммоли кредитларни кескин қисқартириш борасида кўплаб чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

МАВЗУГА ДОИР АДАБИЁТЛАР ТАҲЛИЛИ

Тижорат банклари ликвидлигини таъминлаш воситалари ва усулларини такомиллаштириш борада иқтисодчи олимларнинг қатор ёндошувлари мавжуд, хусусан, М.Б.Диченко, Ю.В.Коноволова, А.Н.Волков, Н.П.Белотелова, А.В.Наприенко, Б.А.Базыров, Л.А.Аскерова, О.Б.Саттаров, В.В.Иванов, И.В.Ларионова, М.А.Поморина, К.К.Филимонова-Арутюновалар банкнинг ликвидлигига бевосита таъсир кўрсатувчи ички ва ташқи омиллар таркибининг илмий жиҳатларини тадқиқ этган. Фикримизча, тижорат банкларининг ликвидлигига бевосита таъсир кўрсатувчи омиллар ва элементлардаги маълумотлардан кўринадики, тижорат банкларининг ликвидлилигига таъсир этувчи омиллар ўзаро алоқадорликда ҳаракатланади ва шу тариқа тизимнинг яхлитлигини таъминлайди [2].

Мамлакатимизда рақамли иқтисодиётни фаол ривожлантириш, барча тармоқлар ва соҳаларда, энг аввало, давлат бошқаруви, таълим, соғлиқни сақлаш ва қишлоқ хўжалигида замонавий ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этиш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилмоқда [3].

Банк назорати бўйича Базель қўмитаси “ликвидлилик - бу активларнинг ўсишини молиявий ресурслар билан таъминлаш, сўндириш муддати келган мажбуриятларни йўқотишларсиз бажаришда банкнинг имконияти” мазмунидаги фикрларни тавсия қилади [4]. Ушбу халқаро даражадаги тавсиявий ҳужжатда ликвидлилик атамаси жаҳон банк амалиётига хос таърифланган.

Таниқли иқтисодчи олимларнинг ликвидлиликка оид илмий-назарий қарашларини қиёсий ва танқидий ўрганиш натижасида банк ликвидлигининг моҳиятини тўлиқроқ очиб беришга хизмат қилувчи қуйидаги таъриф шакллантирилди: «банк ликвидлилиги банк фаолиятига миқдорий баҳо ва сифатий тавсиф берувчи кўрсаткич бўлиб, зарур пайтда молия бозоридан ликвидли маблағларни арзон нархларда депозитларга жалб қилиш, активлар ўсишини ресурслар билан таъминлаш, банк рискларини камайтириш, юқори ликвидли ва ликвидли активлар ҳажмини мақбул даражада мустаҳкамлаш, муддати келган барча реал ва шартли мажбуриятларни ўз вақтида ва келгусида йўқотишларсиз, тўлиқ бажариш имкониятидир» [5].

Ўзбекистонлик иқтисодчи олим Т.Қоралиевнинг фикрича, «банк ликвидлиги – ўз активларини нақд пул сифатида ишлатиши ёки уларнинг номинал қийматини сақлаб қолган ҳолда пул маблағларига тезда айлантириш йўли билан мавжуд молиявий мажбуриятларни қоплай олиш қобилиятидир»[6]. Ш.З.Абдуллаева «тижорат банкининг ликвидлилиги – бу банкнинг барча мижозлари олдидаги қарз ва молиявий мажбуриятларини тўлиқ ва ўз вақтида тўлай олишидир» [7]. О.Б.Саттаров «банк ликвидлилиги – бу банкнинг жорий ва келажакдаги мажбуриятлари ва тўловлари, кредит бўйича мижозлар талаблари бажарилишини ўз вақтида ва миқдорда, активларни ҳеч қандай зарар кўрмасдан нақд пулларга айлантириш ёки мақбул нархларда ресурс сотиб олиш қобилиятлар йиғиндисидир» мазмунидаги фикрни қўллаб-кувватлайди [8]. Тарифларда банкнинг фаолиятига берилган умумий миқдорий баҳо, сифатли тавсиф, активларнинг ўсишини молиявий ресурслар билан таъминлаш, молия бозоридан асосий ва қўшимча ликвидли маблағларни мақбул нархда жалб қилиш, банк рискларини пасайтириш каби параметрлар ҳисобга олинмаган.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг «Тижорат банкларининг ликвидлилигини бошқаришга қўйилган талаблар тўғрисида»ги Низомида «банкнинг ликвидлилиги – бу банк мажбуриятларини ўз вақтида ва тўлиқ бажарилишини таъминлаш имкониятидир» мазмунидаги фикрни эътироф этади [9]. Ушбу Низомда банкнинг ликвидлилиги қисқа доирада таъриф берилган.

Юқорида келтирилган таърифлардан кўринадики, ҳозиргача жаҳон банк амалиётида ликвидлиликни таъминлашнинг ягона оптимал усули танлаб олинганича йўқ. Ликвидлиликни таъминлашга тегишли ёндошувлар ва усуллар бугунги куннинг талабларига етарлича жавоб бермайди ва банкнинг иқтисодий жараёнларида ягона технологиянинг мавжуд эмаслигидир. Ҳар бир банк ўзининг ликвидлилигини таъминлаши учун мустақил равишда ўзига мос усулларни танлайди, шу сабабли ҳам банк ликвидлилигини мустаҳкамлаш усуллари ҳам ўзига хос хусусиятларга эга. Илмий манбаларда банк ликвидлигини мустаҳкамлашнинг қатор усулларидан фойдаланади.

ТАДҚИҚОТ МЕТОДОЛОГИЯСИ

Мақолада илмий абстракциялаш, груҳлаш, қиёслаш, ретроспектив ва истиқболли, эмпирик таҳлил ва бошқа услублардан фойдаланилди. Мақолада илмий абстракциялаш усули ёрдамида тижорат

банклари ликвидлигини таъминлаш воситалари ва усулларини такомиллаштиришнинг илмий ва амалий аҳамияти келтириб ўтилди. Шунингдек, қиёсий таққослаш усулида жаҳон амалиётида ва тараққий этган мамлакатларда ликвидликни таъминлаш асосида банклар фаолияти самарадорлигини ошириш усулларининг ташкилий-ҳуқуқий асосларини мамлакатимиздаги мавжуд асослар билан таққослаб тегишли хулосалар шакллантирилди.

Таҳлил ва натижалар. Халқаро банк амалиётида ликвидли маблағларга бўлган талабни баҳолашда маблағлар манбалари ва ундан фойдаланиш, маблағлар таркиби ва ликвидлилик кўрсаткичлари усулларидан фойдаланилади.

Маблағлар манбалари ва ундан фойдаланиш усули иккита оддий омилга асосланади: биринчиси, агар банк депозитларининг миқдори кўпайиб қарз миқдори камайса, банкнинг ликвидли маблағлари кўпаяди; иккинчиси, агар депозитларнинг миқдори камайиб қарз миқдори кўпайса, банкнинг ликвидли маблағлари камаяди. Ушбу усул банк амалиётида қўлланилганда қуйидаги вазиятларга эътиборни қаратмоқни тақозо этади. Агар ликвидли маблағларнинг манбалари ва улардан фойдаланиш миқдорини бир-бири билан қиёслаб бўлмаса, у ҳолда банк тизимида ликвидлилик тафовути юзага келади. Бундай ҳолатда маблағларнинг кирими ва чиқими бўйича фарқ юзага келади.

Агар ликвидли маблағлар таркибида чиқим киримдан ортиқча бўлса, банк тизимида ижобий ликвидлилик тафовути юзага келади. Ликвидли манбаларнинг ортиқчалигини қисқа муддат ичида бартараф этиш учун инвестиция билан тўлдириш ёки қоплаш зарур. Агар ликвидли маблағлардан фойдаланиш миқдори уларнинг манбаларидан ортиқча бўлса, у ҳолда банк фаолиятида ликвидли маблағларнинг танқислиги юзага келади. Бу ҳолатга салбий ликвидли тафовут деб қаралади. Бу усулнинг элементлари қуйидагилардан иборат: 1) ликвидлиликни режалаштириш даврига кўра кредитлар ва депозитлар миқдорининг прогноз ҳолатини белгилаш; 2) ликвидлиликни режалаштириш даврига кўра кўзда тутилган кредитлар ва депозитлар миқдорининг динамикасини белгилаш; 3) ликвидлиликни режалаштириш даврига кўра, ликвидлиликни бошқариш менеджери банк позициясининг нетто-ликвидлик кўрсаткичини баҳолаши.

Мазкур усул ёрдамида банк ликвидлигини ҳисоблаш учун билим ва тажрибага таянган ҳолда турли статистик усуллардан фойдаланилади. Бу эса кредитлар ва депозитларнинг миқдорини прогнозлашга ёрдам беради. Масалан, ликвидли маблағларни аниқлаш ва бошқаришда банкнинг иқтисодий бўлими қуйидаги боғлиқланишлардан фойдаланиши мумкин:

$$y_1 = f(x_1, x_2) \quad \text{ва} \quad y_2 = f(x_3, x_4) \qquad (1)$$

бунда $y_1 y_1$ - келгуси даврда кутилаётган жами кредитларнинг ўзгариши; $y_2\, y_2$ - келгуси даврда кутилаётган маблағларнинг ортиқчалиги ёки танқислиги; x_1 - мамлакат ялпи ички маҳсулотининг ўсиш прогнози; x_2 - корпорациялар даромадларининг чораклик прогнози; x_3 - кўзда тутилган омонатлар ва нодепозит мажбуриятларнинг ўзгариши; x_4 - кўзда тутилган жами кредитларнинг ўзгариши.

Айтиш жоизки, маблағлар манбалари ва улардан фойдаланиш усули ёрдамида банк раҳбариятига кредитлар ва депозитлар, маблағларнинг танқислиги ва ижобий қолдиқлар тўғрисида прогноз вариантларининг миқдорий ҳолатини бериш мумкин.

Маблағлар таркиби усули ёрдамида ликвидли маблағларни ҳисоблаш учун зарур бўлган банк депозитлари ва нодепозит мажбуриятлари кўрсаткичларидан фойдаланилади. Усулда келтирилишича, бу кўрсаткичлар учта категорияга ажратилиб, сўнгра уларнинг ҳисоб-китоблари аниқланади:

1. “Қайноқ пуллар” бўйича мажбуриятлар – булар омонатлар, бошқа пул маблағлари ва мажбурий заҳира жамғармаси бўлиб, улар фоиз ставкасидаги ўзгаришларни ўзида аниқ намоён этади.
2. Ишончли маблағлар – бу мижозларнинг омонатлари бўлиб, омонатчилар уларни жорий даврнинг исталган пайтида олиб қўйиши мумкин.
3. Барқарор маблағлар – бу асосий омонатлар ёки мажбуриятлардир. Бундай маблағларни банк раҳбарияти секин-аста шакллантириши мумкин.

Бундай усул айниқса, банкнинг ликвидли маблағларига бўлган талабини баҳолаш орқали ликвидилиликни таъминлашга кўмак беради.

Ликвидлилик кўрсаткичлари усули айрим пайтларда ўртача тармоқ кўрсаткичларини ҳисоблашда қўлланилади. Бу усул ёрдамида банкнинг молиявий коэффициентлари (ликвидлилик индикаторлари) аниқланади. Ликвидлилик индикаторлари таркибига қуйидагиларни киритиш мумкин:

- пул позицияси кўрсаткичлари (пул маблағлари + жамғарма муассасидаги омонатлар + жами активлар);
- ликвидли қимматли қоғозлар кўрсаткичи (ҳукумат қимматли қоғозлари + жами активлар);
- мажбурий заҳира жамғармаси нетто-позицияси (Федерал заҳира тизими қолдиғи – сотиб олинадиган мажбурий заҳиралар жамғармаси + жами активлар);

- қувватлардан фойдаланиш коэффициенти (соф кредитлар, ижарага берилган активлар + жами активлар);
- қўйилмадаги қимматли қоғозларнинг улуши (банкнинг қимматли қоғозлари);
- "қайноқ пуллар" улуши (бозор активларининг пул кўриниши + бозор мажбуриятларининг пул кўриниши + евровалютадаги депозитлар + қарз мажбуриятлари + сотиладиган қимматли қоғозларнинг қиймати);
- қисқа муддатли инвестицияларнинг банк мажбуриятларига бўлган нисбати (қисқа муддатли инвестициялар + мажбуриятларнинг фоиз ставка- сига кўра тебраниши);
- брокер депозитлари кўрсаткичи (брокерлик депозитлари + барча турдаги депозитлар миқдори);
- асосий депозитларнинг улуши (асосий депозитлар + жами активлар);
- омонатлар таркибининг нисбати (талаб қилиб олингунча депозитлар + муддатли депозитлар) [10].

Иқтисодий-математик усуллар банк ликвидлилигини таъминлашни режлаштириш, прогнозлаш ва бошқаришнинг самарадорлигини оширишда қўлланилмоқда. Бунинг учун жуда кўп маълумотлар керак бўладики, уларни қайта ишлаш ва тегишли қарор қабул қилишни замонавий компьютерларнинг ёрдамисиз тасаввур этиш қийин. Бунда тегишли қарор қабул қилиш бир қанча босқичлардан иборат бўлади. *Биринчи босқичда* банк ликвидлилигига нисбатан мақсадни қай тарзда қўйилишига кўра зарур бўлган воқеа ва ҳодисалар, улар ўртасидаги қонуниятлар ҳар томонлама таҳлил қилинади. *Иккинчи босқичда* банк ликвидлилигига доир қўйилган масаланинг математик модели тузилади. Қўйилган масалани ечишда мақсадни ифодаловчи функциянинг табиати аниқланади. Мақсад функцияси кўпинча қўрилаётган масаланинг мақбуллик мезони кўринишида бўлиши мумкин. *Учинчи босқичда* мақсад функциясига таъсир этувчи миқдорлар аниқланиб, улар орасидаги ўзаро муносабат, таъсирлар ва асосий қонуниятлар аниқланади ва ниҳоят, тўртинчи босқичда олинган натижалар таҳлил қилиниб, ўрганилаётган объектга нисбатан режа қабул қилинади.

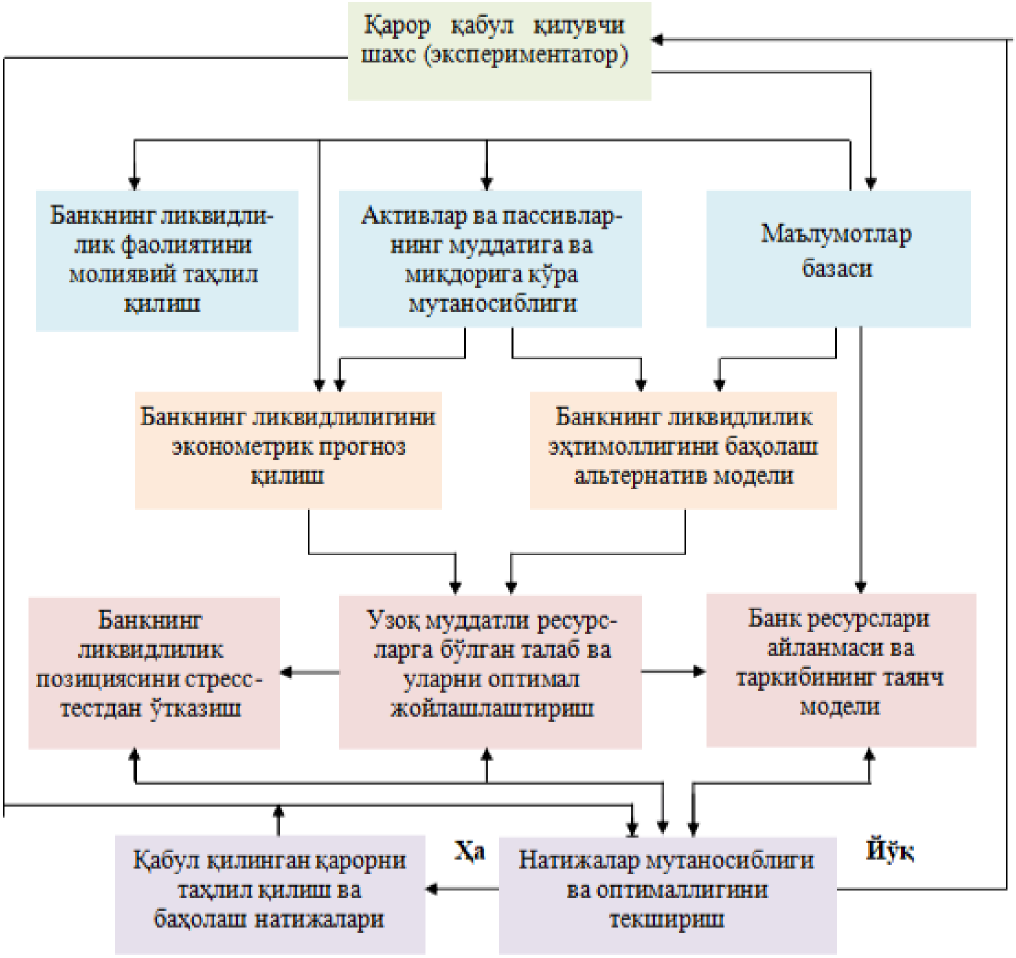

1-расм. Банк тизимида ликвидлилик даражасини баҳолаш усуллари[1]

1 Муаллиф ишланмаси

Ҳозирги вақтда банк секторининг рентабеллик кўрсаткичларида пасайиш тренди кузатилмоқда. Хусусан, 2024 йил 1 июль ҳолатига, банкларнинг капитал рентабеллиги (ROE) кўрсаткичи 11 фоизни ташкил этиб, 2023 йилнинг мос даврига нисбатан 3,7 фоиз бандга пасайган. Ушбу пасайиш динамикасини 2023 йил 1 июль – 2024 йил 1 июль давр оралиғида банкларнинг соф фойдаси 9 фоизга камайганлиги билан изоҳлаш мумкин. Шунингдек, операцион харажатлар ҳамда активлар бўйича эҳтимолий йўқотишларнинг камайиши банк тизими рентабеллигини оширишга етарлича таъсир кўрсатмади.

Хусусан, 2024 йил 1 июль ҳолатига банк тизими бўйича NSFR кўрсаткичи медиана қийматидан 8 фоиз бандга паст шаклланди. Шунингдек, 2023 йил 1 июль – 2024 йил 1 июль оралиғида LCR кўрсаткичи 16 фоиз бандга ошиб, медиана қийматига нисбатан 47 фоиз бандга паст даражада жойлашди. Бунда, LCRнинг ошиши юқори ликвидли активлар ҳажми 27 фоизга ўсганлиги билан изоҳланади. Шунингдек, 2024 йил I ярим йиллигида юқори ликвидли активларнинг жами активларга нисбати 14,4 фоизни ташкил этиб, 2023 йилнинг мос даврига нисбатан 0,8 фоиз бандга ошди. Ушбу ўсишни, банкларнинг Марказий банкдаги маблағлари (мажбурий захиралар ҳисобга олинмаган) 3,4 трлн сўмга, бошқа банклардаги маблағлар 13,1 трлн сўмга, давлат қимматли қоғозлари эса 2,8 трлн сўмга кўпайганлиги билан изоҳлаш мумкин.

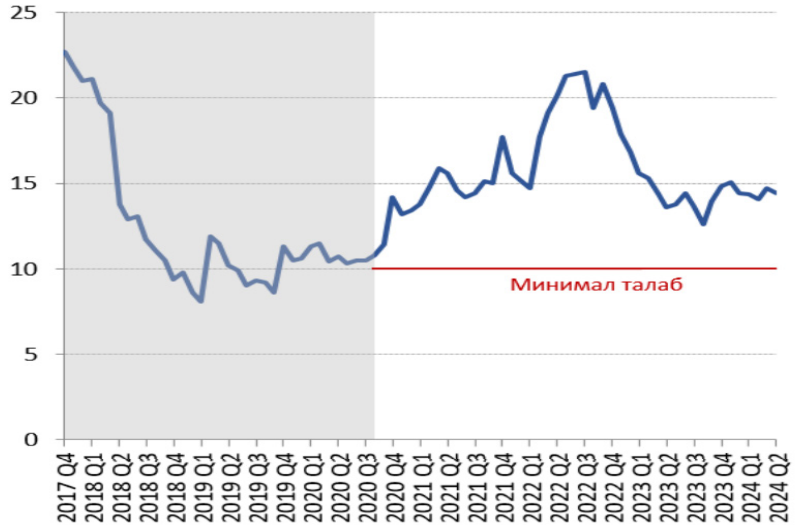

2-расм. Юқори ликвидли активларнинг жами активларга нисбати[2], *фоизда*

Шунингдек, бугунги кунда уаммоли кредитларни захиралар билан қопланиш даражаси заифлашган. 2024 йил I ярим йиллиги якунида, муаммоли кредитларнинг қоплаш коэффициенти 30 фоизни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 38 фоизга пасайган. Шунингдек, 2024 йил 1 июль ҳолатига, захиралар чегирилган ҳолдаги муаммоли кредитларнинг регулятив капиталга нисбати ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 4 фоиз бандга ошиб, 12 фоизга етди. Ушбу кўрсаткичларнинг пасайиш ҳолати банкларнинг кредитлар бўйича йўқотишларга бардошлилигини заифлаштириши мумкин.

Кўриб ўтилган банк ликвидлилиги бўйича экстремал масаланинг математик моделини тузиш, ҳисоблаш ишларини компьютерлар ёрдамида амалга ошириш билан моделлаштириш шуғулланади. Банк ликвидлилигига доир ечилаётган масаланинг ҳажмига кўра ҳисоблаш ишларини амалга оширишда маълумотлар йиғилади ва қайта ишланади. Хусусан, тузилган махсус математик моделлар асосида банкнинг актив ва пассив операцияларини мувофиқлаштириш учун яратилган дастурлардан фойдаланилади.

Хулоса. Амалга оширилган изланишларга асосланган ҳолда банк ликвидлилигининг таснифи ва тавсифи шакллантирилди, бу жараёнлар орқали банк ликвидлилигининг мазмуни ва моҳиятида очилмаган ички қирралари умумий, маъмурий, инновация ва корпоратив ёндошувлар орқали баҳоланади. Банк ликвидлилигининг умумлаштирилган принциплари ўзаро боғлиқликда ҳаракаланганлиги учун тизимнинг яхлитлигини таъминлайди, аммо унинг айрим принциплари мустақил ҳаракатланиши ва ривожланиши тизимнинг ўзига, иқтисодиётга сезиларли даражада таъсир кўрсатади.

Банкнинг ликвидлилиги атамаси кўп қиррали, кўп ўлчовли, кўп омилли ва динамик тушунча бўлиб, у «тўловга қодирлик» ва «кредитга лаёқатлилик», «ишончлик» ва «барқарорлик» каби атамалар билан

2 https://cbu.uz/ сайти маълумотлари асосида тузилди

ўзаро боғлиқ ҳолда фарқ бўйича бир бутун фикрлар билан шаклланмаган. Мазкур атамалар банк ликвидилилиги билан тенглаштирилади ёҳуд улардан синоним сифатида фойдаланилади.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР

1. Европа Марказий банки расмий веб сайти – https: //www.ecb.europa.eu
2. Абдуллаев А.Я. Банк ликвидлигига таъсир қилувчи омиллар ва уларга хос бўлган хусусиятлар // Biznes-Эксперт. – Т., 2013. № 6. – Б. 22-27.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 5 октябрдаги ПФ–6079-сон “Рақамли Ўзбекистон – 2030” стратегиясини тасдиқлаш ва уни самарали амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони
4. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III:Principles for the management and supervision of liquidity risk, June 2008, p. 1 - 35
5. Абдуллаев А.Я. Банк ликвидлигини бошқаришдаги илмий-назария эволюциясининг долзарб масалалари // Biznes-Эксперт (Биржа эксперт). – Т., 2013. № 1-2. - Б. 8-11.
6. Қоралиев Т., Ғ.Яхшибоев (2006) Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни молиявий таъминлаш механизми. – Тошкент: Академия, - Б.98-99.
7. Абдуллаева Ш. Банк иши. – Т.: Иқтисод-молия, 2010. - 180 б.
8. Саттаров О.Б. Тижорат банклари ликвидлигини таъминлашни такомиллаштириш. И.ф.д. илм. дар. ол. уч. тақд. эт. дисс. автореф. – Тошкент: БМА, 2008. – 18 б.
9. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2015 йил 22 июлдаги 19/14 - сонли (“Тижорат банкларининг ликвидлилигини бошқаришга қўйиладиган талаблар тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги қарори //Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. – Т., 2015. № 32, 141-152-б.
10. Роуз Питер С. Банковский менежмент: Предоставление финансовых услуг. – М.: Дело ЛТД, 1995. – 743 с.

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/1

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz